

Historian havinaa Saviniemestä

SALMENVIRRAN UIMALAITOS
Rakennusvuosi 1938. Noin kahden kilometrin mittainen, vuonna 1935 ensimmäisen kerran järjestetty Haminan halkiunnit Tervasaarelta Salmenvirralla sai haminalaiset kiinnostumaan uinnista kilpailumuotona.

A. VIROLAISEN LAIVATELAKKA JA KONEPAJA OY
Haminan kaupungin hallituksen kokouksessa 20.5.1946 päätös vuokrata A. Virolaiselle Saviniemestä Syken teollisuusalueelta yhden hehtaarin kokoinen telakka-alue 30 vuodeksi. Telakka on lopetettu vuoden 1954 alussa.

TEURASTAMO
Paikalla toiminut aikanaan ensin Syke Oy. Sitten Kylon teurastamo, joka muutti Korialle. Kylon tiloihin asetui Karjaportti. Haminan Sähkölaitos aloitti Karjaportin jälkeen toimintansa v. 1971. Samalla paikalla toimii tällä hetkellä Haminan Energia Oy.

BÄRLUNDIN NAHKATEHDAS
Nahkuri Wilhelm Bärlund oli alansa ensimmäinen suomenkielinen yrittäjä Haminassa. Hänen poikansa Hjalmar Bärlund laajensi isänsä nahkaliikkeen tehtaaksi. Sen toiminta päättyi 20.4.1926.

TUULIMYLLY

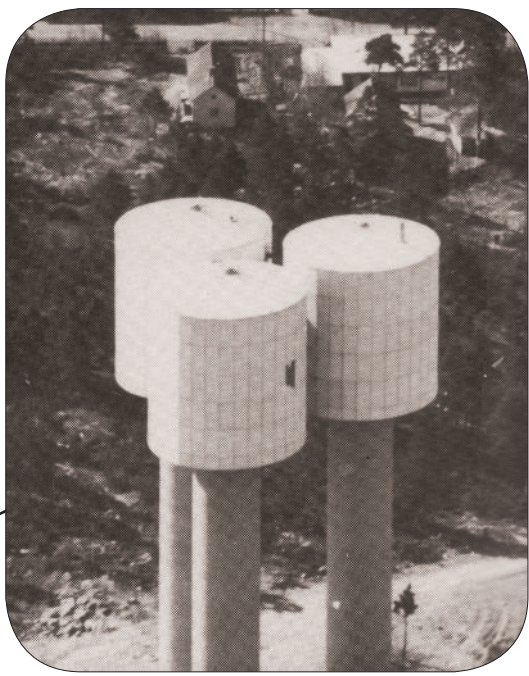
Saviniemen kalliolle Takkaniemeä vastapäätä v. 1919 rakennettu kautta Etelä-Suomen tunnetun myllymestarin Oskar Frimanin suunnittelema ja rakentama harvinaisen upea kahdeksansiipinen tuulimylly. Taidokkaan suunnittelun ja toteutuksen myötä sitä pystyttiin kääntämään yhden miehen voimin kulloisenkin tuulen suunnan mukaisesti. Purettu jo 1920-luvulla.

SADEKITEHDAS

Skipparinniemen vuonna 1932 rakennettu sadetakki-tehdas. Tehtaan konttori sijaitsi toimitusjohtajansa Tobias Yrjösen kotitalossa Laivurinkadulla. Tehdas valmisti öljykangastakkeja. Toiminta lakkasi tehtaan tuhoutumiseen tulipalossa.

HAMINAN SAIRAALA
Haminan kaupungin sairaala aloitti toimintansa 1.12.1899. Tässä Saviniemen rakennetussa talossa oli viisi paikkainen sali miehille, viisi paikkainen sali naisille, kaksi yhden potilaan huonetta yksityis- ja yhden potilaan eristys-huone.

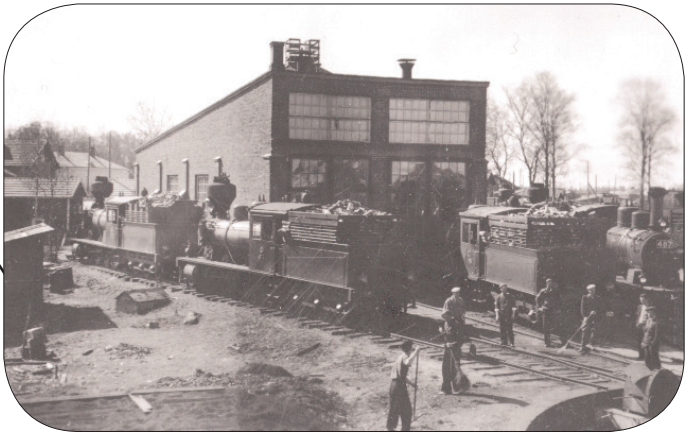
VESITORNIT
Rakennettu Taskalinmäelle vuonna 1964. Peruskorjaus ja sen yhteydessä torneihin asennettu valaistus valmistuivat vuonna 2012.

RIIVARIN KAUPPA (T:mi A. Riivari)
Kauppa sijaitsi osoitteessa Mannerheimintie 19. Kaupassa aloitti työnsä vuonna 1932 Liisa Aitolahti. Hän toimi myymälänhoitajana kaupan lopettamiseen asti. Kaupan toiminta loppui 1970-luvun lopulla.

LASTENKOTI
Mannerheimintien varrelle vuonna 1881 orpolapsia varten perustettu lastenkoti, johon voitiin sijoittaa 15 lasta. Toiminnan alkaessa pojat asuivat siellä 8-10 vuotiaiksi ja tytöt siihen asti, kunnes olivat käyneet rippikoulun. Myöhemmin ikärajaksi tuli 18v.

VETURITALLI
Rakennettu Mannerheimintien ja Ludviginkadun kulmaukseen v. 1927. Purettu v. 2008.

"Pohjakartta, © Haminan kaupunki" v. 1963